

امام جواد(ع)؛
هر کس که
موقعیت‌شناس
نباشد، جریان‌ها،
او را می‌ریاید و
هلاک خواهد شد.
بحار الانوار، ج ۶۸، ص ۳۲۰

دوشنبه ۴ اسفند ۱۳۹۹

۱۰ رجب ۱۴۴۲ | ۲۲ فوریه ۲۰۲۱ | سال سی و چهارم | شماره ۹۴۷۳ | ویژه نامه |

www.qudsonline.ir

مجری خبر سراسری صدا و سیما از «چهارشنبه‌های امام‌رضایی» می‌گوید

گره‌های زندگی‌ام با عنایت امام‌رضا (علیه‌السلام) باز شده است

۲

عملیات پرداخت و مرمت گنبد منور رضوی به پایان رسید

جلادادن رخسار خورشید

۴

جواد نهمینی

یک تکه نور

شعله‌های سرکش!

با هم به سختی درگیر و گلاویز شده بودند. جار و جنجال و قیل و قال کوچه را پر کرده بود. گامی پیش نهدام و آن دو را به دوری از تشویش و سر و صدا فرا خواندم. از آنان خواستم مشکلشان را بدون دعوا و با ملایمت... صفحه ۳

در گفت‌وگوی رواق با حجت‌الاسلام دکتر حمیدرضا مطهری بیان شد

امام جواد (علیه‌السلام) محور وحدت جامعه اسلامی

صفحه ۲

از امروز با بسته ویژه فرهنگ و معارف رضوی همراه شما هستیم بفرمایید رواق

|مجید تربت‌زاده| درست وسط زندگی‌های پُرمشغله امروز، میان یک‌ه تازی‌های کرونا، وسط جنجال و هیاهوهای سیاسی که روز به روز تازه می‌شوند و گوش عالم و آدم را کمر می‌کنند، در بحبوحه تغییر و تحولات اقتصادی که راز چندی چشم‌هایمان را خیره می‌کنند و آوار می‌شوند روی دغدغه‌های معیشت‌مان، شاید «رواق»، خلوتکده‌ای باشد برای آسودن از همه آنچه بالاتر گفتیم. چهار برگ سبز پیش رویتان را تحفه‌ای درویشانه بدانید که قصد دارد دست شما را بگیرد و از میان این همه قیل و قال زندگی

امروز بکشاند به جایی که شاید بشود نفسی تازه کرد و به مهماتی غیر از سیاست، اقتصاد و... اندیشید. همه ما، به خصوص آن‌ها که هر صبح رو به خورشید خراسان، چشم باز می‌کنیم، شاید دنبال جایی بگردیم برای این جور نفس تازه کردن. برای تنفس در هوایی که مولکول‌هایش با نام و یاد اهل بیت(ع) معطر شده‌اند. «رواق» را که قرار است هر روز لایه‌لای روزنامه به دستتان برسد، روزی نامه‌ای بدانید که تلاش می‌کند، نسیمی از حال و هوای حرم و صفا و طراوت زیارت را به خانه‌هایتان بیاورد.

گزارش‌های دوره قاجار به بعد درباره تعداد زائران حرم مطهر چه می‌گویند؟

آمار عاشقی

۵۵

تعداد زائران سالانه، بین سال‌های ۱۳۱۰ تا ۱۳۱۲ چیزی حدود ۴۵ تا ۸۰ هزار نفر در نوسان بوده است

اگر حرفی از جمعیت زده‌اند توجه چندانی به اینکه آمار و ارقام زائران و مجاوران را از هم جدا کنند، نداشته‌اند.

تخمین‌های سفرنامه‌ای

وقتی به سفرنامه اروپایی‌هایی که گذرشان به مشهد افتاده مراجعه می‌کنیم، ماجرا فرق می‌کند. احتمالاً یکی از قدیمی‌ترین سفرنامه‌هایی که

سعی می‌کند آمار زائران مشهد مقدس را بگیرد، مربوط به جیمز بیلی فریزر، جهانگرد اسکاتلندی است که سال ۱۲۰۱ خورشیدی به مشهد رسید و آمار زائران را بین ۴۷ تا ۵۲ هزار نفر تخمین زد. پس از او، «فریه» فرانسوی در سال ۱۲۲۴ خورشیدی وارد مشهد شد و در گزارش خود نوشت: جمعیت زائرانی که سالانه به مشهد می‌آیند، چیزی حدود ۵۰ هزار نفر است. البته او در بخشی دیگر و در ادعایی متناقض می‌گوید همیشه حدود ۳۰ هزار نفر از زائران در شهر مشهد حضور دارند. به این گزارش باید به دید تردید نگاه کرد؛ چراکه اگر جمعیت زائران به صورت دائمی در شهر مشهد ۳۰ هزار نفر باشد، قطعاً باید آمار سالانه زائران بسیار بیشتر از ۵۰ هزار نفر محاسبه شود. گزارش دیگری که در آن به جمعیت زائران اشاره شده

است، مربوط به «نیکلای خانیکوف» خاورشناس و جغرافیدان روس است که در سال ۱۲۳۷ خورشیدی به مشهد آمد و گزارش نسبتاً کاملی از وضعیت شهر و حرم رضوی تهیه کرد. اسناد خانیکوف از معدود اسنادی است که در آن نقشه حدودی شهر مشهد هم ترسیم شده است. او جمعیت سالانه زائران مشهدی را بیش از ۵۰ هزار نفر می‌داند. گزارش «ادوارد ایستویک» دیپلمات انگلیسی هم که در سال ۱۲۴۱ خورشیدی، حدود چهار سال پس از خانیکوف به مشهد آمده قابل توجه است. او هم جمعیت سالانه زائران را همان ۵۰ هزار نفر برآورد می‌کند. «کلنل بیت» که بین سال‌های ۱۲۷۶ تا ۱۲۷۷ خورشیدی سرکنسول انگلیس در مشهد بود و شاید براساس وظیفه سرکنسولی و همچنین انگلیسی بودنش باید آمار مردم و زائران مشهد را می‌گرفت، ۱۲۲ سال پیش یعنی اوایل دوره مظفرالدین‌شاه، جمعیت سالانه زائران را حدود ۳۰ هزار نفر برآورد می‌کند. فکر نکنید این آمار، آمار و گزارش‌های قبلی را بی‌اعتبار می‌کند و یا معلوم می‌شود که آمارگیران و گزارش‌نویس‌های قبلی غلو کرده‌اند. به احتمال زیاد کم شدن جمعیت زائران در این دوره، به

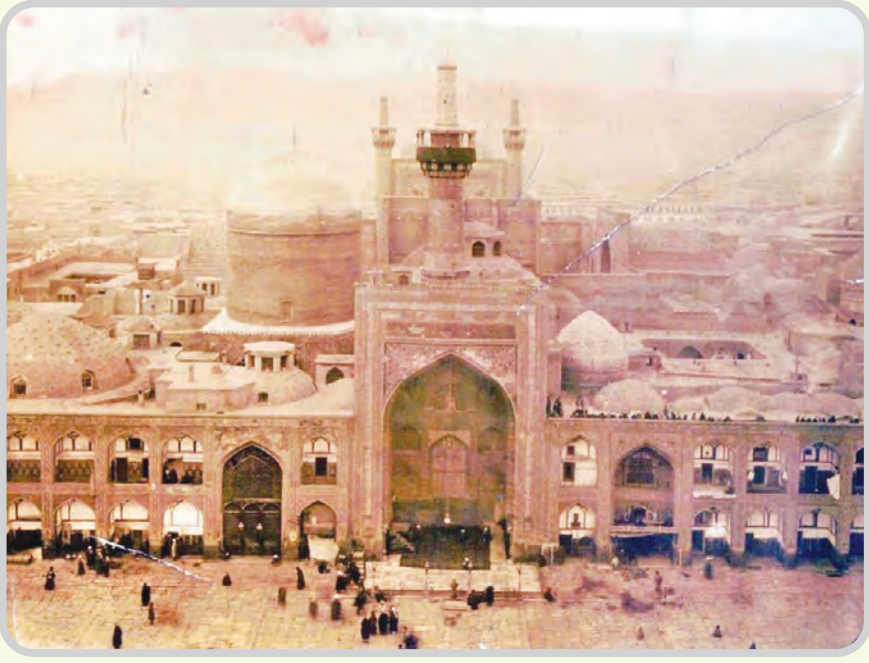
دلیل قحطی‌های پیاپی و ناامنی‌های گسترده‌ای بود که ایالت خراسان در این دوره تاریخی به آن دچار شد. در این دوره، قیام‌های عمومی علیه ظلم حکام نیز شدت گرفت و ماجراهایی نظیر «بلوای نان» که یوسف متولی حقیقی در کتاب «تاریخ معاصر مشهد» آن را کامل و دقیق شرح داده، رخ داد.

گزارش‌های داخلی

با این حال، گزارش‌های تهیه شده توسط دولت ایران هم کم و بیش در دست است که می‌تواند نشان‌دهنده تعداد زائران سالانه در این دوره تاریخی باشد؛ به عنوان نمونه، کتابچه طرح راه‌آهن در ایران که به همت میرزایوسف‌خان مستشارالوزار در سال ۱۲۵۹ خورشیدی تدوین شد، تعداد زائران این سال را حدود ۴۸ هزار نفر تخمین می‌زند و می‌افزاید که در سال‌های جنگ با عثمانی که مسیر سفر به عتبات عراق مسدود می‌شد، تعداد زائران سالانه شهر مشهد از ۱۰۰ هزار نفر بیشتر می‌شد. در همین گزارش اشاره‌ای به نوشته مجدالملک، تولیت آستان قدس رضوی در سال ۱۲۴۶ شده است که بر اساس آن، تعداد زائران سالانه در این سال ۷۲ هزار نفر برآورد شده است. گزارش «مکتب شاهپور» که توسط گروهی از مشاهیر شهر مشهد در سال ۱۳۱۳ نوشته شد، تعداد زائران سالانه، بین سال‌های ۱۳۱۰ تا ۱۳۱۲ چیزی حدود ۴۵ تا ۸۰ هزار نفر در نوسان بوده است. البته بدیهی است که در این سال‌ها جمعیت و وسعت شهر مشهد نسبت به سال‌های قبلی که گفتیم، افزایش پیدا کرده بود، اما اینکه چرا تعداد زائران به همان نسبت افزایش پیدا نکرده احتمالاً برمی‌گردد به محدودیت‌هایی که به ویژه از سال ۱۳۱۴ و پس از واقعه مسجد گوهرشاد به وجود آمد و تا بعد از شهریور ۱۳۲۰ ادامه داشت. محدودیت‌هایی که موجب شد در دوره پهلوی اول، برای مدت هشت سال، حتی نواختن نقاره در حرم رضوی هم ممنوع شود.

یک مقایسه ساده میان جمعیت مجاوران و زائران شهر مشهد نشان می‌دهد تا یک قرن پیش، تعداد زائرانی که سالانه وارد شهر مشهد می‌شدند، حتی در سال‌های بحرانی، دست‌کم برابر با جمعیت شهر بود؛ اما امروزه این آمار گاه تا ۱۰ برابر جمعیت مشهد افزایش می‌یابد. این افزایش، هم ناشی از توسعه وسایل نقلیه و هم مربوط به گسترش زیرساخت‌های شهر مشهد و حرم رضوی، و به ویژه طی سه دهه پیش است.

برخی منابعی که برای این گزارش آن‌ها را بررسی کردیم:
● مشهد در آغاز قرن چهارده خورشیدی؛ محمدتقی مدرس رضوی، علی‌اکبر قیاض و دیگران؛ تصحیح: مهدی سیدی؛ انتشارات آهنگ قلم؛ ۱۳۸۸
● نفوس ارض اقدس؛ زین‌العابدین میرزای قاجار؛ تصحیح: مهدی سیدی؛ شهرداری مشهد؛ ۱۳۸۲
● خراسان و سیستان (سفرنامه کلنل بیت)؛ مترجم: قدرت‌الله روشنی و مهرداد رهبری؛ نشر یزدان؛ ۱۳۶۵
● سفرنامه فریزر؛ جیمز بیلی فریزر؛ ترجمه: منوچهر امیری؛ نشر توس؛ ۱۳۶۴

|محمد حسین نیک‌بخت| گزارش‌ها و آمار و ارقام رسمی و غیررسمی می‌گویند سالانه نزدیک به ۳۰ میلیون زائر وارد شهر مشهد می‌شوند. این آمار هرچه قدر هم زیاد به نظر برسند باید حواسمان باشد مربوط به روزگاری هستند که وسایل نقلیه مختلف و متنوع، تا دلتان بخواهد در اختیار مردم قرار دارد و علاقه‌مندان و دوستداران عتبه‌بوسی امام هشتم(ع)، طلبیده که بشوند، می‌توانند از دورترین نقاط عالم و در کمترین زمان ممکن خودشان را به مشهد مقدس برسانند. البته این را هم فراموش نکنیم که برآورده شدن آرزوی زیارت، همیشه این قدر ساده و دست‌یافتنی نبوده است. قدیم‌تراها، هر مسافرتی، دشوار، پرخطر و بسیار هزینه‌بر بود. همه آدم‌ها هم توانایی این را نداشتند که در طول زندگی‌شان به سفرهای زیارتی یا سیاحتی بروند. پس خیلی عجیب نبود، مثلاً در شهرهایی که امروزه می‌شود با اتوبوس خود را دو ساعته به مشهد رساند، افرادی زندگی می‌کردند که با همه عشق و اشتیاق تا آخر عمر، توفیق زیارت حرم امام رضا(ع) را پیدا نمی‌کردند.

سرنش‌ها گر کند خار مقلان...

در آن زمان معمولاً زائران از مسیرهای شناخته‌شده تجاری و همراه کاروان‌های بزرگ به سمت مشهد حرکت می‌کردند. آن طور که «ابن‌بطوطه» سیاح و جهانگرد مسلمان اهل مراکش نوشته، در قرن هشتم هجری، سفر از اصفهان به مشهد بیشتر از یک ماه طول می‌کشید و زائران و مسافران باید در طول سفر، دشواری‌های زیادی را تحمل می‌کردند. خب همین مشکلات شاید سبب می‌شد برخی زائران که خیلی پا و توان سفرهای طولانی را ندارند، پس از رسیدن به مشهد در این شهر ماندگار و به کسوت مجاور بودن مفتخر شوند. با این وصف شهر مشهد هم به مکانی برای تجمع اقوام مختلف تبدیل می‌شد که گاه، وجه اشتراک فرهنگی آن‌ها، تنها ارادت به امام رضا(ع) بود. با این حال، بررسی گزارش‌های قدیمی درباره آمار زائران حرم رضوی در قرن‌های گذشته نشان می‌دهد در دوره‌های مختلف و با توجه به امکانات آن زمان بازهم هرساله جمعیت بسیار زیادی وارد شهر مشهد می‌شد تا دوستداران اهل بیت(ع) به آرزوی زیارت حرم مطهر دست پیدا کنند. در ادامه مطلب سعی می‌کنیم تا جایی که امکان داشته باشد آمار تاریخی ورود زائران به شهر را بررسی کنیم.

۱۴۲ سال پیش

متأسفانه تا سال ۱۲۵۷ که به فرمان ناصرالدین‌شاه نخستین سرشماری در مشهد انجام شد، نه تنها درباره آمار زائران، بلکه درباره جمعیت شهر مشهد، اطلاعات دقیق و قابل استنادی، وجود ندارد. آمار و ارقامی هم اگر در جایی قید شده بیشتر براساس حدس و گمان است. سال ۱۲۵۷ اما «زین‌العابدین میرزای قاجار» اولین سرشماری را انجام می‌دهد و جمعیت شهر مشهد را چیزی نزدیک به ۵۷ هزار نفر برآورد می‌کند. این افراد، همگی مجاوران حرم رضوی محسوب می‌شدند و در گزارش سرشماری میرزای قاجار، خبری از آمار زائران نیست. متأسفانه بیشتر سفرنامه‌نویسان ایرانی هم در گزارش‌هایشان

حرم‌شناسی

«بست» چیست و از چه زمانی در حرم مطهر ساخته شد؟

تشریف بدون بن‌بست

حتی خیلی از مشهدی‌ها ممکن است واقعاً معنی‌اش را ندانند. احتمالاً خود شما هم هنگام تشریف به حرم مطهر رضوی اصطلاح «بست» را شنیده یا روی تابلوهای راهنما دیده‌اید. خیلی وقت‌ها که مثلاً از خادمان آدرس صحن یا رواقی را می‌پرسید، شما را به بست شیخ طوسی، بست شیخ بهایی یا بست شیخ حرعاملی هدایت می‌کردند. اصطلاح بست در حرم رضوی، معمولاً به

محدوده حریم حرم، پیش از ورود به صحن‌ها اطلاق

می‌شود. البته این تعریفی که الان گفتیم برای زمان قدیم نیست. آن زمان گاهی تمام شهر مشهد را هم مشمول عنوان بست می‌دانستند. اینکه از چه زمانی فضاهای ورودی صحن‌ها با عنوان بست شناخته‌شد، احتمالاً با دوره شاه‌عباس یکم صفوی و ساخت خیابان در مشهد ارتباط دارد. در آن دوره، پس از ایجاد خیابان و شکل گرفتن دو محور بالاخیابان در غرب و پایین خیابان در شرق حرم رضوی، محدوده‌ای را که با فاصله مشخصی پیش از درهای ورودی صحن عتیق(انقلاب) قرار داشت بست می‌نامیدند. این تعریف در دوره‌های بعد هم کم و بیش مورد توجه قرار گرفت و پس از شکل گرفتن تأسیسات اطراف حرم و قرار دادن دروازه‌ها در دو محور شرقی و غربی، مفهوم بست کاملاً به محدوده حرم رضوی اطلاق شد.

بست‌های چهار گانه فعلی

امروزه در حرم مطهر چهار بست وجود دارد. اگر صحن عتیق(انقلاب) را مرکز و محور توضیحات ما فرض کنید، «بست شیخ طوسی» که پیش از این به بست بالاخیابان یا بست علیا مشهور بود، شامل محدوده مقابل ایوان ساعت در ضلع غربی صحن عتیق می‌شود که امتداد آن، همان امتداد بالاخیابان قدیم یا خیابان شیرازی امروزی است. «بست شیخ حرعاملی» یا بست پایین خیابان که به آن بست سفلی و امروزه بست «نواب صفوی» هم گفته می‌شود، دقیقاً نقطه مقابل بست طوسی است که شامل محدوده ایوان نقاره‌خانه در ضلع شرقی صحن کهنه(انقلاب) تا خروجی حرم است. «بست شیخ طبرسی» که در شمال صحن انقلاب قرار دارد از ایوان عباسی تا در ورودی خیابان طبرسی را در برمی‌گیرد. «بست شیخ بهایی» یا «شیخ بهاءالدین» هم در امتداد بخشی از راسته بازار قدیم مشهد و حاشیه ضلع غربی دیوار مسجد گوهرشاد قرار گرفته‌است و شما را از صحن جامع به کفشداری ۱۳ و بعد روضه منوره می‌رساند. قدمت دو بست طوسی و حرعاملی به دوره صفویه برمی‌گردد؛ اما بقیه بست‌ها، پس از پیروزی انقلاب اسلامی، بست شده‌اند. در حاشیه شرقی بست شیخ طبرسی، دانشگاه علوم اسلامی رضوی و در حاشیه غربی آن ساختمان کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی قرار دارد که البته امروزه ورودی کتابخانه از سمت بست شیخ طبرسی نیست و علاقه‌مندان باید از در ورودی بست شیخ طوسی وارد آن شوند. از میان این چهار بست، تنها بست شیخ بهایی است که به دلیل توسعه ضلع جنوبی حرم رضوی و ایجاد صحن جامع، به بیرون حرم ختم نمی‌شود.

گفت‌وگو با زائران حرم مطهر رضوی به مناسبت سالروز ولادت جوادالائمه(ع)

عليه السلام

ورود به بهشت از باب الجواد

رفتیم و همسر آزمایش داد، فهمیدیم که باردار است. این همان پسر است که امام رضا(ع) به ما داد. دوست دارم محمدجواد ما هم، همیشه از باب‌الجواد(ع) وارد حرم آقا شود.

❖ راه ورود به قلب آقا

با خودم گفتم که انتخاب سوزوها کافی است بهتر است به تنظیم گزارش بپردازم. در همین فکر بودم که صدای جوانی مرا به سمت خود جلب کرد. او رو به سمت گنبد طلا ابتدای ورودی باب‌الجواد(ع) ایستاده بود و داشت به دوستش می‌گفت: باب‌الجواد(ع) راه ورود به قلب امام رضا(ع) است. دوستش هم بلافاصله گفت: یعنی از درهای دیگر وارد حرم شویم امام رضا(ع) نگاهمان نمی‌کند؟ جوان اولی پاسخ داد: نه این طور نیست. آقا خیلی رئوف است.

آقا حواشش به همه جا هست. اما من دوست دارم از باب‌الجواد(ع) وارد شوم. سخن آن‌ها که به اینجا رسید من هم وارد بحث آنان شدم و از جوان اولی دلیل اصرارش برای ورود از باب‌الجواد(ع) را پرسیدم. او پاسخ داد: راستش را بخواهید من سال‌های قبل از امام جواد(ع) حاجتم را گرفتم و برای همین از این ورودی وارد حرم می‌شوم. ضمناً دوست دارم در حس و حال بچگانه خودم با چرتکه ذهنم یک حساب دو دو تا چهارتا کنم و به خودم بگویم از باب‌الجواد(ع) که وارد شوم هم میهمان امام رضا(ع) هستم و هم میهمان پسرش جوادالائمه(ع). ضمناً یک واسطه خیلی مهم هم پیش امام رضا(ع) داریم و همیشه به آقا می‌گویم که ما باب‌الجواد(ع) هستیم آقا جان. به جان جوادت ما را رد نکن.

سخن از کرامت امام رضا(ع) و پسر بزرگوارشان همانی که زینت‌بخش جود و سخاوت یعنی امام جوادالائمه(ع) بسیار است و مجال ما اندک.

پایان گزارش است... ندایی در دلم می‌گوید به خاندان و ائمه و پیشوایان مهربان خوش‌گمان باش. نه اینکه فقط خوش‌گمان باش که اهل طاعت و بندگی ما باش. باب‌الجواد(ع) باب‌النجاه، باب‌المراد و باب‌الجنه است.

شوم. قربان جوادالائمه(ع) بشوم. آقا پسرش را خیلی دوست دارم.

❖ این همان پسر است

زن و مردی را می‌بینم که دارند با سرعت کالسکه‌ای را هل می‌دهند و اشک‌ریزان به سمت باب‌الجواد(ع) در حرکت‌اند. فرصت زیادی برای گفت‌وگو با آنان ندارم. تلگرافی پرسش‌هایم را از آنان می‌پرسم. مرد می‌گوید: اهل شیراز هستیم و ۱۵ سال است که ازدواج کردیم و متأسفانه بچه‌دار نمی‌شدیم، خیلی دوا و دکتر کردیم، اما هیچ وقت از لطف خداوند و امام رضا(ع) ناامید نشدیم. یک سالی که به حرم با همسرم آمدم به توصیه یکی از دوستان از همین باب‌الجواد(ع) وارد حرم شدیم. به یاد این جمله افتادم: «چون که از باب جواد تو کسی داخل شد، خنده‌دار است که دیگر به قسم فکر کند». خجالت کشیدم امام رضا(ع) را به جان پسرشان قسم دهم. اما من و همسر، مهم‌ترین حاجتمان داشتن یک فرزند بود. پس از برگشت به شیراز در نوبت بعد که نزد دکتر

❖

راستش را بخواهید من سال‌های قبل از امام جواد(ع) حاجتم را گرفتم و برای همین از این ورودی وارد حرم می‌شوم. ضمناً دوست دارم در حس و حال بچگانه خودم با چرتکه ذهنم یک حساب دو دو تا چهارتا کنم و به خودم بگویم از باب‌الجواد(ع) که وارد شوم هم میهمان امام رضا(ع) هستم و هم میهمان پسرش جوادالائمه(ع)

فعلی) و از آنجا با یک تاکسی یکسره به یکی از مسافرخانه‌های قدیمی خیابان طبرسی می‌رفتم. راستش همیشه همین مسافرخانه را انتخاب می‌کردیم؛ صاحبش آدم باانصاف و خوش‌اخلاقی بود، اما از زمانی که ورودی باب‌الجواد(ع) را در حرم ساخته‌اند، نمی‌دانم چرا دلم کشش به این سمت دارد و دوست دارم از این ورودی که به اسم پسر آقاست وارد

آنان چند ماهی است ازدواج کرده‌اند. از آن‌ها می‌پرسم: چرا از باب‌الجواد(ع) وارد حرم می‌شوید؟ می‌گویند: این ورودی یک حس و حال دیگری به آدم می‌دهد. امام رضا(ع) خودشان رئوف و مهربان هستند. امام جواد(ع) مظهر جود، بخشش و عطا هستند. از این

ورودی وارد می‌شویم تا به امام رضا(ع) بگویم پسر بزرگوارتان را شفیع بین خودمان و شما قرار داده‌ایم. پیرمرد و پیرزنی را می‌بینم که از تاکسی در ابتدای خیابان شهید اندرزگو (خسروی نو سابق) پیاده می‌شوند. به آهستگی نزدیکشان می‌شوم و می‌پرسم که شما همیشه از ورودی باب‌الجواد(ع) وارد حرم می‌شوید؟ پیرمرد که ساک دستی‌اش را جابه‌جا می‌کند به اتفاق همسرش روی سکوی سنگی ابتدای بست امام جواد(ع) می‌نشینند و پس از اینکه نفسی چاق می‌کند، می‌گوید: ما از شمال کشور به مشهد آمده‌ایم شاید بیش از ۵۰ سال است که به زیارت امام رضا(ع) می‌آییم. آن قدیم‌ها با اتوبوس‌های شرکت گیلان‌تور از شمال به مشهد و به خیابان نخریسی (فدائیان اسلام

قدس/امجدحسین مروج کاشانی: ورود به حرم مطهر امام ضامن و ثامن، حضرت ابالحسن الرضا(ع) برای بعضی‌ها همراه با حس و حال خاص است. برخی‌ها دوست دارند حتماً از پایین پای روضه منوره حرم مطهر امام هشتم(ع) و به اصطلاح از پایین پای حضرت، از سمت خیابان نواب صفوی (پایین خیابان سابق) و از باب‌السلام وارد شوند. آن‌ها می‌گویند: بزرگان، بسیاری از علما و صاحب‌دلان از این طرف و از صحن آزادی (صحن نو سابق) وارد می‌شوند.

برخی‌ها که خیلی قدیمی هستند و سن و سالی از آنان گذشته است به سبک و سیاق همان دوران قدیم که انواع و اقسام هتل‌های چند ستاره در اطراف حرم خودنمایی نمی‌کردند و مسافرخانه‌های خیابان طبرسی و اتاق‌هایشان برای بسیاری از زائران شهرستان‌ها و استان‌های مختلف کشور نام‌آشنا بود، هنوز هم ترجیح می‌دهند از سمت خیابان طبرسی وارد حرم مطهر شوند، البته به گفته آنان دیدن گنبد طلای حرم آقا پیش از ورود به حرم صفای دیگری دارد. راستش را بخواهید از سمت خیابان طبرسی دیدن تمام‌قد گنبد طلای حرم، دلت را به جلا می‌آورد.

❖ زائران چه می‌گویند؟

البته قرار نیست در این گزارش به مسیرهای ورودی حرم امام هشتم(ع) بپردازیم که نه وقت و فرصت آن است و نه موضوع این گزارش به آن اختصاص دارد. آنچه مرا به نوشتن این گزارش ترغیب کرد، اصرار بسیاری از زائران بر این موضوع است که دوست دارند برای زیارت، حتماً از ورودی باب‌الجواد(ع) حرم امام رضا(ع) وارد حرم آقا شوند. شنیدن سخنان زائران حرم مطهر رضوی در این موضوع و در سالروز ولادت یگانه فرزند برومندش حضرت امام جوادالائمه(ع) خالی از لطف نیست.

❖ ورود به بهشت از باب‌الجواد(ع)

*علی اسماعیلی و همسرش مشهدی هستند.

اخبار

با حمایت خادمیاران رضوی صورت گرفت

برگزاری اردوی تیم ملی کاراته سبک کیوکوشین ساکاموتو

نخستین اردوی آمادگی و انتخابی تیم ملی کاراته سبک کیوکوشین ساکاموتو، برای حضور در مسابقات جهانی ژاپن با حضور ورزشکارانی از سراسر کشور در ارومیه با پشتیبانی خادمیاران رضوی برگزار شد. به گزارش خبرنگار آستان‌نیوز از آذربایجان غربی، دبیر کانون‌های خدمت رضوی ارومیه در آیین پایانی این اردو با اشاره به نقش ورزش در جامعه گفت: ورزش احساس مثبت را به دنبال دارد که نقش بسیاری در سلامت و شادابی ما ایفا می‌کند.

حجت‌الاسلام اکبر نوروزنژاد افزود: ورزشکاران ما باید بیش از پیش اخلاق و تقوا را در خود تقویت کنند و در کنار ورزش قهرمانی معنویت و اخلاق دینی را نیز در وجود خود پرورش دهند تا شاهد موفقیت‌های روزافزون آن‌ها در میادین ورزشی باشیم.

فریدون فیروزی، مسئول سبک کیوکوشین ساکاموتوایران نیز با تمجید از میزبانی ارومیه و ایجاد شرایط مناسب اردویی با رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی توسط اداره کل ورزش و جوانان آذربایجان غربی و دفتر خدمت رضوی گفت: در این شرایط سخت و محدودیت‌ها، میزبانی ارومیه شرایط بسیار مناسب اردویی را برای ورزشکاران این سبک ایجاد کرد.

گفتنی است این اردو در روزهای ۲۶ بهمن تا یک اسفند و به میزبانی خانه کاراته ارومیه با پشتیبانی مادی و معنوی دفتر خدمت رضوی ارومیه با حضور ۴۰ ورزشکار، مربی و مدیر فنی از سراسر کشور برگزار شد.

نمایشگاه نگارگری «جلوه گل» گشایش یافت

نمایشگاه گروهی «جلوه گل» با نمایش آثار نگارگری و گل و مرغ چهار هنرمند برجسته خراسانی در نگارخانه رضوان مشهد گشایش یافت.

جواد براتی، مسئول مکتب هنر رضوان وابسته به مؤسسه آفرینش‌های هنری آستان قدس رضوی در حاشیه افتتاحیه نمایشگاه «جلوه گل» در نگارخانه رضوان در گفت‌وگو با آستان‌نیوز بیان کرد: در این نمایشگاه ۲۱ تابلو از آثار نگارگری و گل و مرغ استادان رضا مهدوی، علیرضا قزوی، عطاالله شاکری و احسان افشار با مضامین دینی و مذهبی و در ابعاد گوناگون در معرض دید علاقه‌مندان گذاشته شده است.

وی با اشاره به اینکه آثار نمایشگاه «جلوه گل» با تکنیک‌های مختلف در ادوار گذشته خلق شده است، افزود: هنردوستان تا هفتم اسفند سال جاری از ساعت ۹ تا ۱۲ و ۱۶ تا ۱۹ می‌توانند از این نمایشگاه واقع در مشهد، خیابان کوهسنگی ۱۷، شماره ۱۶، نگارخانه رضوان دیدن کنند. در ادامه مسئول مکتب هنر رضوان گفت: همچنین سه نشست تخصصی با موضوعات «نگارگری و راه‌های نرفته»، «تصورسازی مذهبی» و «اخلاقیت در اجرای آثار گل و مرغ» به ترتیب با حضور احسان افشار، رضا مهدوی و عطاالله شاکری در روزهای ۴ تا ۶ اسفند ۱۳۹۹ از ساعت ۱۷ در حاشیه برپایی این نمایشگاه در نگارخانه رضوان برگزار خواهد شد. براتی با تأکید بر اینکه ظرفیت پذیرش مخاطبان حضوری در این نشست‌ها به دلیل رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی دوران شیوع بیماری کرونا بسیار محدود است، اضافه کرد: عموم هنردوستان می‌توانند مباحث تخصصی این نشست‌ها را از طریق صفحه اینستاگرام مکتب هنر رضوان به نشانی @rezvan_artschool به صورت پخش زنده(live) دنبال کنند.

کمک ۱۲۰ میلیون ریالی خادمیاران و خیران بجنورد به نیازمندان

خادمیاران رضوی و خیران مسجد امام حسین(ع) در بجنورد به خانواده‌های نیازمند ۱۲۰ میلیون ریال کمک کردند. به گزارش خبرنگار آستان‌نیوز از خراسان شمالی، با همکاری خادمیاران رضوی مسجد امام حسین(ع) بجنورد و خیرانی از شهرستان‌های تهران، مشهد و بجنورد در طول یک ماه گذشته بیش از ۱۲۰ میلیون ریال به خانواده‌های نیازمند کمک شد. تهیه جهیزیه نوجوانان به ارزش ۸۵ میلیون ریال، تهیه لوازم نوزاد به ارزش ۲۰ میلیون ریال و تهیه و توزیع ۲۰۰ وعده غذای گرم برای نیازمندان به ارزش ۳ میلیون ریال از جمله این فعالیت‌های خیرانه بوده است. همچنین پرداخت هزینه پزشک بیمار به مبلغ ۱۰ میلیون ریال و تهیه و خرید یک عدد بخاری برای خانواده نیازمند به ارزش ۱۰ میلیون ریال از دیگر فعالیت‌هایی است که توسط خیران این مسجد برای خانواده‌های نیازمند صورت گرفت.

گزارش تصویری

عکس: هاشم کامشاد

عملیات پرداخت و مرمت گنبد منور رضوی به پایان رسید

جلا دادن رخسار خورشید

گنبد را به صورت توانمند انجام دادند.

پرداخت خشت‌های گنبد به عنوان گام نخست این عملیات دارای حساسیت بالایی است و این تیم خبره نیز بدون استفاده از هیچ نوع اسید، فرجه سیمی یا سنباده‌کاری کار پرداخت را انجام دادند و هیچ آسیبی به خشت‌ها و وضعیت اولیه آن‌ها وارد نشد.

❖ جزئیات مرمت

در مرحله دوم، عملیات درزگیری و بندکشی انجام شد. با بهره‌گیری از دانش روز، مواد و مصالحی مورد استفاده قرار گرفت که در برابر سرما و گرما مقاوم باشد و مانند گذشته، دچار انبساط و انقباض نشود.

سومین مرحله، شست‌وشوی خشت‌های گنبد با گلاب و غنچه گل محمدی بود که یکی از اثرات مهم آن، خش‌گیری خشت‌هاست و جلوه‌گری آن‌ها را بیشتر می‌کند. ترمیم کتیبه‌های اطراف گنبد منور که بر اثر عوامل محیطی دچار آسیب شده بود نیز دیگر اقدام مورد نیاز بود که با دقت زیاد و بالابردن مقاومت رنگ کتیبه‌ها در برابر سرما و گرما انجام شد.

عملیات مرمت، پرداخت و شست‌وشوی گنبد منور رضوی ۴۰ روز به طول انجامید و در آستانه ولادت امام جواد(ع) به پایان رسید.

عملیات مرمت و پرداخت گنبد منور حرم مطهر امام رضا(ع) درست در آستانه ولادت باسعادت فرزند ایشان امام جواد(ع) به پایان رسید. آستان‌نیوز دیروز نوشت که داربست‌های فلزی اطراف گنبد منور رضوی پس از چند هفته عملیات پرداخت و مرمت، جمع‌آوری شد تا در آستانه ولادت با سعادت حضرت جوادالائمه(ع)، بار دیگر چشمان زائران امام مهربانی‌ها با تماشای آن روشن شود.

عملیات پرداخت گنبد منور رضوی یک رسم دیرینه است که مطابق برنامه زمان‌بندی هر سه سال یک بار انجام می‌شود و امسال عملیات مرمت نیز فعالیت روی گنبد را مضاعف کرده بود. مرمت گنبد به دلیل کدر و سیاه شدن خشت‌های آن ضروری شده بود. آلودگی هوا و ریزگردها از مهم‌ترین دلایلی هستند که سبب کدر شدن خشت‌ها می‌شود که در پی آن بلافاصله عملیات مرمت در دستور کار قرار می‌گیرد. علاوه بر این، قطعات مسی به کار رفته در پشت خشت‌های گنبد نیز به دلیل اکسید شدن، دچار شورزدگی شده و خشت‌ها را تحت تأثیر قرار داده بود که این موضوع ضرورت مرمت گنبد منور را دوچندان می‌کرد.

نیروهای زبده در قالب تیمی ۲۵ نفره پای کار آمدند و عملیات مرمت، پرداخت و در نهایت شست‌وشوی

